

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2014 -03- 27
ZAL.	NR

**Komenda Wojewódzka Policji
w Krakowie**

Kraków, dnia 26.03.2014 r.

AC-0151/9/2013/I/GC

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

Zespół

„Krajowy Mechanizm Prewencji”

W nawiązaniu do Raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji oznaczonego l.dz. RPO-737524-VII-720.8.1/13/JJ dot. przeprowadzonej w dniu 17.06.2013 r. wizytacji w Policyjnej Izbie Dziecka w Krakowie oraz biorąc pod uwagę dokonane zmiany organizacyjne w funkcjonowaniu Izby Dziecka, przeprowadzone prace remontowe i adaptacyjne obiektu, pragnę odnieść się do przedstawionych w dokumencie zaleceń Zespołu.

W miesiącach wrześniu, październiku i grudniu 2013 roku został przeprowadzony remont w wyniku którego zostały wygospodarowane z istniejących zasobów dwa nowe pomieszczenia, z których mogą korzystać nieletni, tj. jadalnia oraz pokój do przeprowadzania i dokumentowania czynności z udziałem nieletniego:

- **jadalnia** – pomieszczenie wygospodarowane z części kuchennej. W sali tej wykonano nową posadzkę z płytek ceramicznych, nowe okienka oraz blaty do wydawania posiłków, a także przeprowadzono jego kompleksową renowację. Pomieszczenie to zostało wyposażone w nowe stoliki i ławki wykonane z materiałów drewnopochodnych, które wyglądem, kolorystyką i kształtem przypominają meble jakich dzieci używają w swoich domach czy placówkach opiekuńczych, a jednocześnie spełniają wymagania pod względem bezpieczeństwa ich użytkowania. Urządzenie tego pomieszczenia wypełnienia normy prawne zawarte w przepisach oraz pozwala na wykorzystanie pomieszczeń świetlicy zgodnie z jej przeznaczeniem.
- **pokój do przeprowadzania i dokumentowania czynności z udziałem nieletniego** – pomieszczenie wygospodarowane z części technicznej izby dziecka. Pokój ten został wyposażony w stół i krzesła zapewniające swobodne wykonywanie i dokumentowanie czynności z nieletnim. Również jak w przypadku jadalni przeprowadzono jego gruntowną renowację. Pomieszczenie to nie jest monitorowane wobec czego może spełniać również inne funkcje, m.in. przeprowadzania widzeń z nieletnim lub przeprowadzenia - w sposób niekrępujący - badania lekarskiego lub konsultacji.

Ponadto, wszystkie sypialnie zostały pomalowane na pastelowe kolory oraz wyposażone w nowe łóżka - tapczany wykonane z materiałów drewnopochodnych, co w połączeniu z nowymi materacami stanowi efekt zdecydowanie odmienny od poprzedniego. Również ~~standard pozostałych pomieszczeń został podniesiony poprzez~~ nowe malowanie, położenie w pomieszczeniach płytek ceramicznych oraz wyposażenie w nowe meble i sprzęt kulturalno - oświatowy.

Zgodnie z Decyzją Zastępcy Dyrektora Biura Prewencji i Ruchu Drogowego od dnia 18.08.2013r. pokój izolacyjny został wyłączony z użytku do odwołania. Taki stan rzeczy podyktowany jest nowym uregulowaniem prawnym wprowadzonym przez Ustawę o Środkach Przymusu Bezpośredniego i Broni z dnia 24 maja 2013r. zgodnie z którą jest to środek przymusu bezpośredniego do którego stosowania Policja nie jest uprawniona. W tej sytuacji uzasadnionym wydaje się oczekiwanie na uregulowania prawne oraz dalsze decyzje dot. użytkowania „pokoi izolacyjnych” w PID lub ich adaptacji do innych celów.

Zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi obowiązek informowania rodziców lub opiekunów o zatrzymaniu nieletniego spoczywa na jednostce terenowej, która dokonała jego faktycznego zatrzymania. Taki stan rzeczy spowodowany jest również możliwościami technicznymi oraz ograniczeniami w zakresie dysponowania zasobami ludzkimi jakimi dysponuje dyżurny PID. Dyżurny jednostki terenowej posiada w swojej dyspozycji odpowiednie siły i środki dzięki którym może skutecznie ten obowiązek zrealizować. Kierownik izby lub jej dyżurny w każdym przypadku przyjęcia nieletniego do izby dokonuje sprawdzenia i weryfikacji treści zawartej w protokole zatrzymania nieletniego i w przypadku nieprawidłowości lub braków oczekuje ich dopełnienia. W przypadku wystąpienia trudności w realizacji tego obowiązku przez jednostki terenowe np. brak informacji o miejscu przebywania rodziców - sporządzana jest notatka służbowa, która dołączana jest do teczki akt nieletniego.

Bieżący nadzór nad funkcjonariuszami i pracownikami pełniącymi służbę w izbie, jak również dokonywane przez kierownika izby kontrole zapisów monitoringu pod względem prawidłowości pełnienia służby oraz zgodności z prowadzoną dokumentacją nie dały podstaw do stwierdzenia, iż w izbie stosowane są środki oddziaływania wychowawczego inne niż ustna pochwała lub upomnienie oraz stosowana odpowiedzialność zbiorowa. Specyfika prowadzenia zajęć na świetlicy oraz spacerniku jednocześnie całą grupą nieletnich nastęrcza nierzadko wiele trudności i powoduje protesty ze strony dzieci. Wiele z nich ma problemy z dostosowaniem się do regulaminu, porządku dnia, kwestionując często polecenia wydawane przez wychowawcę. Najczęściej takie sytuacje mają miejsce podczas przeprowadzania zajęć ruchowych jak również przy wykonywaniu prac porządkowych. Poszczególne rodzaje zajęć odbywają się równocześnie przy udziale wszystkich nieletnich, natomiast kwestie ich kolejności i sposobu przeprowadzania reguluje porządek dnia oraz plany zajęć. Często jest to przez nieletnich niewłaściwie odbierane i interpretowane jako odpowiedzialność grupowa, a ćwiczenia fizyczne traktowane jako kara.

Na szczególną uwagę zasługuje wymienione w art.10 pkt.1.3 raportu zalecenie „przeprowadzania kontroli osobistej nieletnich, przebywających już w izbie, tylko w uzasadnionych przypadkach wynikających z konieczności zachowania bezpieczeństwa”. Na podstawie par. 25 Zarządzenia 134 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 października 2012r. w sprawie w sprawie metod i form wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka, na dyżurnego izby lub wychowawcę nałożony został obowiązek sprawdzenia nieletniego w enumeratywnie wymienionych przypadkach oraz określone zostały zasady i sposób sprawdzenia.

Szczególnym przypadkiem jest zapis wynikający z art. 25 ust. 3 – „sprawdzenie polega na stwierdzeniu czy nieletni umieszczony w izbie posiada przedmioty, których posiadanie w izbie jest zabronione, i odebraniu tych przedmiotów w przypadku ich ujawnienia. Umieszczenie czynności „sprawdzenia nieletniego” w katalogu o charakterze obligatoryjnym ww. zarządzenia powoduje, iż jakiegokolwiek odstępstwo w postaci ograniczenia częstotliwości „sprawdzenia nieletniego” lub wykonanie tej czynności w sposób pobieżny może zostać potraktowane jako niedopełnienie obowiązków służbowych przez funkcjonariusza skutkujące odpowiedzialnością nie tylko dyscyplinarną ale także karną.

W kwestii zaleceń Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji dotyczącego „umożliwiania odwiedzin nieletniego przez rodziców z poszanowaniem prawa do ochrony tajemnicy komunikowania się” informuje, że sposób przeprowadzania widzeń w obecności policjanta realizowany jest zgodnie z zapisem art. 9 pkt.1 wspomnianego wcześniej Zarządzenia w myśl którego „policjantom pełniącym służbę w izbie zabrania się pozostawiania bez nadzoru nieletnich umieszczonych w izbie”. Biorąc pod uwagę izolacyjny charakter miejsca jakim jest izba umożliwienie przekazaniu pewnych informacji nieletniemu przez rodzica może zakłócić właściwy przebieg postępowania jak również stać się przyczyną wystąpienia wydarzenia nadzwyczajnego. Na tego rodzaju zachowanie wpływ mają również zaistniałe sytuacje, gdzie zgłaszający się na widzenia rodzice lub opiekunowie nosili się z zamiarem przekazania swoim dzieciom papierosów, telefonów komórkowych, lub innych przedmiotów których posiadanie w izbie jest zabronione.

Zalecenia Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji zawarte w pkt.1.5 dotyczące wyposażenia nieletnich w pełną bieliznę zostały zrealizowane.

Wspomniane w zaleceniach zagadnienie dot. umożliwienia posiadania przez nieletnich przebywających w izbie prywatnej odzieży wydaje się na etapie jego realizacji dość trudne i rodzice wiele problemów. Doprowadzane do izby dzieci są bardzo często zaniedbane pod względem higienicznym. Nieletni w izbie przebywają po kilka dni, a w izbie brak jest możliwości jej prania oraz suszenia. Nieprzydatność odzieży należącej do nieletnich podyktowana jest też wymogiem zawartym par.4 Regulaminu Pobytu w Izbie zgodnie z którym przy przyjęciu do izby nieletni przekazuje do depozytu m.in. sznurowadła, pasek. Pozbawienie obuwia sznurowadeł w naszej ocenie całkowicie dyskwalifikuje je z dalszego użytku. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku spodni pozbawionych paska.

Wymieniona w raporcie przez wizytujących uboga oferta zajęć na świetlicy została wzbogacona o plany - konspekt zajęć kulturalno-oświatowych, wychowawczo-opiekuńczych, a także sportowo-rekreacyjnych. Pełniący w policyjnej izbie dziecka służbę policjanci opracowali kilkanaście programów zajęć z nieletnimi o tematyce m.in. bezpieczeństwa w ruchu drogowym, pierwszej pomocy medycznej, ochrony środowiska, bezpiecznego spędzania wolnego czasu, odpowiedzialności nieletnich za czyny karalne, profilaktyki uzależnień oraz zajęć wychowania fizycznego. Realizacja poszczególnych tematów jest na bieżąco ustalana i dostosowywana do potrzeb nieletnich podczas codziennych odpraw służbowych przez kierownika izby, tak aby czas pobytu nieletniego w izbie był w pełni wykorzystany oraz aby dostosować tematykę i poziom zajęć do osobowości, zainteresowań i poziomu rozwoju dziecka. Przebieg zajęć ma formę zbliżoną do lekcji w szkole. Jest określona rama czasowa zajęć, jest podawany i zapisywany przez nieletnich na tablicy temat, rozdawane są materiały, książki. Nieletni sporządzają notatki oraz wypracowania, które są dołączane do teczek akt nieletnich. Całość zajęć łącznie z ewentualnymi uwagami i spostrzeżeniami jest dokumentowana przez wychowawcę w książce przebiegu służby wychowawcy.

Ponadto izba została wyposażona w pomoce dydaktyczne w postaci tablic poglądowych dotyczących znaków drogowych, szeregu ulotek i broszur o charakterze profilaktycznym, szkoleniowym oraz sprzęt sportowy np. kosz do koszykówki, drabinka do ćwiczeń wraz z materacem. Zakupione zostały nowe pozycje książkowe do podręcznej biblioteczki. Od miesiąca lipca 2013 roku do izby dostarczana jest codzienna prasa z której korzystają nieletni.

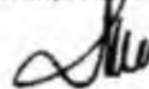
Zalecenia Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji dot. organizacji szkoleń i kursów dla funkcjonariuszy znalazły odzwierciedlenie w zatwierdzonym na rok 2014 planie doskonalenia zawodowego lokalnego, w którym zawarte zostały wymienionej w raporcie zagadnienia. Ponadto we wrześniu 2013 roku zostało zorganizowane, w ramach doskonalenia zawodowego lokalnego szkolenie z zakresu „Prawa człowieka w świetle Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności”.

Reasumując, pragnę zaznaczyć, iż wszystkie z wymienionych w raporcie zaleceń Zespołu zostały zrealizowane. Niektóre czynności z nieletnimi takie jak np. „szczegółowe sprawdzenie”, „przeprowadzanie widzeń” do czasu wprowadzenia nowych odmiennych od dotychczasowych uregulowań prawnych dot. pełnienia służby w PID obligują personel do ich wykonywania na dotychczasowych zasadach. Mogę zapewnić, że podczas pełnienia służby w Policyjnej Izbie Dziecka policjanci kierować się będą pełnym profesjonalizmem oraz dążyć będą do zapewnienia możliwie największego poszanowania wolności, prywatności i godności dziecka. Zawarte w raporcie sygnały dotyczące rzekomego stosowania odpowiedzialności zbiorowej oraz kar wobec podopiecznych nie znalazły potwierdzenia, jednakże jako przykład negatywnego zachowania posłużyły jako element, na który należy zwrócić szczególną uwagę i włączone zostały jako cenne wskazówki dla personelu kierowniczego sprawującego nadzór nad wykonywaniem zadań w Policyjnej Izbie Dziecka.

Nadmieniam, iż na podstawie Zarządzenia nr 5/2013 Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia 11 września 2013 roku w sprawie zniesienia Izby Dziecka w strukturach organizacyjnych Komend Miejskich Policji w Krakowie i Tarnowie oraz utworzenia Policyjnej Izby Dziecka w strukturze organizacyjnej Komendy wojewódzkiej Policji w Krakowie, z dniem 1 października 2013 roku Policyjna Izba Dziecka została utworzona w strukturze organizacyjnej Wydziału Konwojowego KWP w Krakowie.

KAS-PE-4
..... Wojewódzkiego Policji
w Krakowie

..... Inspektor Policji Dzierżak

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa,

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP.573.29.2014.JJ

Pan
nadinsp. Mariusz Dąbek
Małopolski Komendant
Wojewódzki Policji
ul. Mogilska 109
31-571 Kraków

Uprzejmie dziękuję za nadesłanie pisma z dnia 27.03.2014 r. (sygn. AC-0151/9/2013/I/GC) będącego odpowiedzią na rekomendacje zawarte w Raporcie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji (dalej: KMP) z wizytacji Policyjnej Izby Dziecka w Krakowie. Treść wyżej wskazanego pisma nasuwa w kilku miejscach wątpliwości przedstawicieli KMP. W związku z powyższym przedstawiam poniżej zagadnienia, co do których uprzejmie proszę o ponowne ustosunkowanie się.

1. Przedstawiciele KMP opisali w Raporcie powizytacyjnym kwestie kontroli osobistych nieletnich. W swoim piśmie wskazał Pan, że § 25 Zarządzenia Nr 134 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 października 2012 r. w *sprawie metod i form wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka* (Dz. Urz. KGP z 2012 r. Nr 59, ze zm., zwanego dalej Zarządzeniem) obliguje personel placówki do przeprowadzania takich kontroli. Należy w tym miejscu jednak podkreślić, iż wskazany przez Pana przepis dokładnie określa sytuacje, w jakich dokonuje się sprawdzenia nieletniego. W obowiązujących przepisach brakuje jednakże dokładnej definicji i określenia, na czym polega sprawdzenie nieletniego (traktuje o tym jedynie § 25 pkt 3 Zarządzenia: *Sprawdzenie polega na stwierdzeniu czy nieletni umieszczony w izbie posiada przedmioty, których posiadanie w izbie jest zabronione, i odebraniu tych przedmiotów w przypadku ich ujawnienia*). W PID w Krakowie nieletni poddawani są kontroli osobistej po przyjęciu do placówki oraz każdorazowo po opuszczeniu i powrocie do pokoju mieszkalnego. Taka praktyka powoduje, że nieletni nawet, gdy opuszcza swój pokój w celu uczestniczenia w spacerze lub zajęciach na świetlicy, również każdorazowo jest poddawany kontroli osobistej. Kontrola taka przeprowadzana jest zatem codziennie lub kilka razy dziennie. Kontrole te polegają na rozebraniu się do naga i przykucnięciu.

W ocenie pracowników KMP taki sposób przeprowadzenia kontroli osobistej nieletnich nie może być prowadzony na podstawie cytowanego wcześniej przepisu. Trzeba zauważyć, iż tak

głęboka ingerencja w prawo do prywatności, jako ograniczająca prawa i wolności obywatela, może być ustanowiona tylko w ustawie i w określonych sytuacjach. W myśl art. 31 ust. 3 Konstytucji RP *ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.* Pracownicy KMP zalecają zatem przeprowadzenie sprawdzenia nieletnich w sytuacjach określonych w przepisach oraz zaprzestanie praktyki żądania rozebrania się nieletnich podczas dokonywania takiego sprawdzenia.

2. Jak wskazano w Raporcie, w ocenie przedstawicieli KMP zasada przyjęta w PID, polegająca na każdorazowym udzielaniu widzenia w obecności funkcjonariusza policji jest naruszeniem prawa do ochrony tajemnicy komunikowania się. W swoim piśmie powołuje się Pan na § 9 ust. 1 pkt 1 Zarządzenia mówiący o tym, że policjantom pełniącym służbę w izbie zabrania się pozostawiania bez nadzoru nieletnich umieszczonych w izbie. Zdaniem przedstawicieli KMP nadzór ten winien być tak prowadzony, aby zapewnić nieletnim prywatność podczas ich spotkań z rodzicami. Należy wskazać, że zgodnie z Zaleceniem Rady Europy CM/Rec (2008) 11 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie zasad europejskich dotyczących kar i środków alternatywnych stosowanych wobec sprawców nieletnich, przyjętych przez Komitet Ministrów w dniu 5 listopada 2008 r., *nieletni mają prawo do regularnych odwiedzin rodziny lub innych osób (reg. 83), a sama organizacja odwiedzin powinna mieć na celu umożliwienie nieletnim utrzymania jak najbardziej normalnych relacji z rodziną oraz ich społeczną reintegrację (reg. 84).* Uregulowania dopuszczają możliwość monitorowania odwiedzin lub poddania ich pewnym obostrzeniom w przypadku gdy jest to niezbędne z punktu widzenia *toczącego się postępowania karnego, utrzymania porządku i dyscypliny, przeciwdziałania przestępstwom oraz ochrony ofiar przestępstw (reg. 85.2).*

3. Przedstawiciele KMP podnieśli w Raporcie, iż zasada obowiązująca w Izbie polegająca na odbieraniu odzieży prywatnej wszystkim nieletnim jest niewłaściwą praktyką. W swoim piśmie wskazał Pan, iż umożliwienie posiadania przez nieletnich własnej odzieży jest trudne i rodzące wiele problemów. Odzież może być zaniedbana, poza tym konieczność przekazania do depozytu sznurowadeł i paska od spodni w Pana ocenie dyskwalifikuje odzież do dalszego użytku. Zdaniem pracowników KMP taka interpretacja jest zbyt daleko idąca i niemająca oparcia w przepisach. Zgodnie z § 7 pkt 1 Regulaminu pobytu w izbie (Załącznik Nr 12 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie *pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wyrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb*, Dz. U. z 2012 r. poz. 638), na czas pobytu w izbie nieletni otrzymuje nieodpłatnie odzież, bieliznę

i obuwiu, odpowiednie do pory dnia i roku, o ile własna odzież nieletniego nie nadaje się do użytku lub jeśli jej używanie jest niedopuszczalne ze względów higienicznych.

Odnosząc się do Pana stanowiska w wyżej wymienionych kwestiach informuję, że zdanie przedstawicieli KMP pozostaje w tych sprawach niezmienione.

Uprzejmie proszę o ponowne ustosunkowanie się do wyżej wymienionych punktów.

W korespondencji zwrotnej proszę powołać się na znak sprawy KMP.573.29.2014.JJ

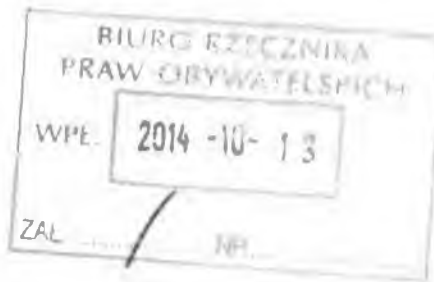
Justyna Józwiak

Specjalista

Zastępca
Komendanta Wojewódzkiego Policji
w Krakowie

L.dz. AC – 5161.2.26.2014.GC

Kraków, dnia 03.10.2014 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

Zespół

„Krajowy Mechanizm Prewencji”

W odpowiedzi na Państwa pismo L.dz. KMP.573.29.2014.JJ, dotyczące sposobu wykonywania niektórych czynności w Policyjnej Izbie Dziecka KWP w Krakowie pragnę poinformować, iż w przedmiotowej sprawie zwrócono się o pomoc prawną do Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji. W przesłanym wystąpieniu przedstawiono wątpliwości przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji (KMP) oraz opisano stosowaną w izbie praktykę w świetle obowiązujących przepisów. W związku z powyższym przedstawione poniżej stanowisko jest oparte na wykładni Biura Prewencji KGP. Ponadto, stanowisko to zostało pozytywnie zaopiniowane przez komórkę właściwą ds. pomocy prawnej Gabinetu Komendanta Głównego Policji a także Pełnomocnika Komendanta Głównego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka.

Dla pełnej przejrzystości przedstawionego przez Biuro Prewencji KGP stanowiska w przedmiotowej sprawie dołączam niniejsze pismo jako załącznik a także pragnę poinformować, że Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego przygotowuje stosowne wystąpienie do pozostałych izb w kraju w celu ujednoczenia stosowanej praktyki.

Kończąc pragnę zapewnić, iż zawarte w raporcie rekomendacje są przestrzegane podczas wykonywania codziennych obowiązków służbowych w naszej izbie jak również stanowią cenne wskazówki podczas sprawowanego nad izbą nadzoru służbowego przez kierownictwo Wydziału Konwojowego KWP w Krakowie.

Sporządzono w 2 egz
1 egz adresat
2 egz a/a

ZASTĘPCA
Komendanta Wojewódzkiego Policji
w Krakowie

mł. insp. Ewelina Dzierżak

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI
BIURO PREWENCJI I RUCHU DROGOWEGO

ul. Puławska 148/150; 02-624 Warszawa; tel. 22 60 120 05 fax 22 60 134 97
bpird@policja.gov.pl

L.dz. EK-6407/5323/14

Warszawa, dnia 12 września 2014 r.

P. Kierownik PID

- pory o umowa 25.09.2014

Pr. Nacz. W. Komendanta
- pory o umowa

NACZELNIK
Wydział Karwojowego
KW w Krakowie

ZASTĘPCA
Komendanta Wojewódzkiego Policji
w Krakowie

Zastępca
Komendanta Wojewódzkiego Policji
w Krakowie

Pan mł. insp. Paweł DZIERŻAK

mł. insp. Paweł Dzierżak

Szanowny Panie Komendancze.

W odpowiedzi na pismo AC-5161.2.26.2014.GC z dnia 21 lipca 2014 r., dotyczące występujących problemów interpretacyjnych istniejących rozwiązań prawnych, w zakresie wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka (PID) w obszarach dotyczących sposobu i częstotliwości wykonywania czynności sprawdzenia nieletniego przyjmowanego lub przebywającego w PID, obecności policjanta podczas czynności widzenia nieletniego z rodzicami lub opiekunami oraz odbierania nieletnim odzieży prywatnej w trakcie ich pobytu w PID, uprzejmie przedstawiam stanowisko Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP.

1. Sposób i częstotliwość wykonywania czynności sprawdzenia nieletniego.

Na wstępie na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, iż zarówno bezpieczeństwo nieletnich jak i funkcjonariuszy pełniących służbę w PID, odgrywa dla Policji jedną z ról nadrzędnych.

Podniesiona problematyka uregulowana została w treści *Regulaminu pobytu w izbie*, który stanowi załącznik nr 12 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. 2012, poz. 638). Zgodnie z treścią § 4 ust. 2 przedmiotowej regulacji nieletni podlega szczegółowemu sprawdzeniu (...).

Za zgodność

AAS 2135/2014

W celu zapobieżenia wystąpieniu wydarzenia nadzwyczajnego w PID, zarządzenie nr 134 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 października 2012 r. w sprawie *metod i form wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka* (Dz. Urz. KGP poz. 59, z późn. zm.), przewiduje możliwość dokonania sprawdzenia nieletnich, które na zasadzie § 25 ust. 3 zarządzenia (...) polega na stwierdzeniu, czy nieletni umieszczony w izbie posiada przedmioty, których posiadanie w izbie jest zabronione i odebraniu tych przedmiotów w przypadku ich ujawnienia.

Ponadto treść § 25 ust. 1 zarządzenia (...) w sposób enumeratywny wskazuje przypadki, w jakich dyżurny lub wychowawca PID są zobowiązani dokonać sprawdzenia nieletniego, tj.: przed przyjęciem go do izby, wydaniem, przekazaniem lub zwolnieniem, przed przyjęciem go do izolatki sanitarnej i po opuszczeniu przez niego tej izolatki, przed jego wyjściem na świeże powietrze i po powrocie z niego oraz w przypadku zaginięcia przedmiotów stanowiących wyposażenie izby oraz w innych sytuacjach uzasadnionych okolicznościami oraz względami bezpieczeństwa.

Faktem jest, że czynność sprawdzenia nie jest zdefiniowana w *ustawie o Policji*, jak również w innych aktach prawnych. Niemniej jednak jest to czynność mająca na celu znalezienie oraz odebranie nieletniemu przyjmowanemu lub przebywającemu w PID przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa w izbie, a których posiadanie ze względu na zagwarantowanie bezpieczeństwa zarówno temu nieletniemu, jak również innym nieletnim przebywającym w PID jest zabronione.

Należy zauważyć, iż z pragmatyki pełnienia służby w PID wynika, że zdarzają się przypadki ukrywania przez osoby tam przyjmowane i umieszczane niebezpiecznych przedmiotów mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia a nawet życia, zarówno tych osób, jak też innych nieletnich przebywających w PID. Przedmioty te są ukrywane zarówno w odzieży, jak też na ciele, w miejscach intymnych oraz naturalnych otworach ciała. Sprawdzenie nieletniego ręcznym detektorem metali nie zawsze przynosi oczekiwany rezultat z uwagi na fakt, iż często wykonane ze stopów różnych metali elementy nie są sygnalizowane przez urządzenie.

Z tego też względu, przyjęty w PID w Krakowie tryb przeprowadzania czynności sprawdzenia odzieży i ciała nieletniego, polegający na każdorazowej lustracji ciała nieletnich przyjmowanych lub przebywających w PID, łącznie z miejscami zakrytymi przez bieliznę, w ocenie Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP jest prawidłowy, w aspekcie zapewnienia optymalnego bezpieczeństwa osobie umieszczanej w PID jak też innym nieletnim tam przebywającym.

Ponadto, jak wskazali przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji w treści *Raportu przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Policyjnej Izbie Dziecka w Krakowie*, sprawdzenia nieletnich przyjmowanych lub przebywających w PID odbywają się w miejscach zapewniających poszanowanie intymności osób poddawanych sprawdzeniu.

Z tego też względu, jakiegokolwiek odstępstwo od stosowania w/wym. regulacji może prowadzić do narażenia nieletnich przebywających w PID oraz pełniących tam służbę policjantów na ryzyko wystąpienia wydarzenia nadzwyczajnego z ich udziałem, a tym samym na ewentualną odpowiedzialność dyscyplinarno-karną ze strony pełniących tam służbę policjantów.

2. Obecność policjanta podczas czynności widzenia nieletniego z rodzicem.

Rozważając przedmiotową kwestię należy mieć na względzie, iż na zasadzie § 8 ust. 1 pkt 9 *Regulaminu pobytu w izbie (...)*, nieletniemu umieszczonemu w PID zapewnia się możliwość odwiedzin rodziców, obrońcy lub opiekuna – za zgodą sądu, kierownika izby lub policjanta prowadzącego sprawę. Jednakże przepis ten nie nakłada na policjantów obowiązku uczestniczenia w każdym takim spotkaniu. Niemniej jednak kwestią wymagającą szczególnego podkreślenia jest fakt, że zasadniczo nieletni przebywający w PID znajdują się na etapie postępowania wyjaśniającego. Oznacza to, że wobec tego nieletniego zarówno Policja jak i sąd prowadzi określone czynności procesowe. Umożliwienie kontaktu nieletniego z osobami przez niego wskazanymi bez obecności funkcjonariusza Policji w trakcie tego spotkania w PID, w ocenie Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP, skutkować może m.in. zakłóceniem toku przedmiotowego postępowania. Zważywszy na fakt, że nieletni sprawcy czynów karalnych mogą starać się za wszelką cenę uniknąć odpowiedzialności za swoje czyny, w konsekwencji może dojść do sytuacji nakłaniania świadków do składania fałszywych wyjaśnień lub zeznań. Ponadto podczas odwiedzin może dojść także do przekazania nieletnim przedmiotów, których posiadanie w PID jest zabronione.

Z tego też względu, mając na uwadze konieczność zapewnienia prawidłowego toku postępowania w sprawie nieletniego oraz jego zabezpieczenie przed potencjalnym matactwem ze strony zarówno nieletnich jak i jego bliskich, w ocenie Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP zasadnym jest, aby funkcjonariusz Policji każdorazowo uczestniczył w trakcie odwiedzin rodziców, obrońcy lub opiekuna nieletniego w trakcie jego pobytu w PID, w kontekście także szeroko rozumianego bezpieczeństwa.

Za zgodność

3. Każdorazowe odbieranie nieletnim odzieży prywatnej.

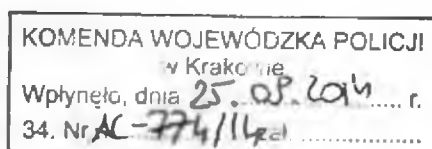
Rozważając przedmiotową problematykę należy mieć na względzie, iż kwestię udostępniania nieletnim odzieży, bielizny i obuwia na czas ich pobytu w PID reguluje § 7 ust. 1 *Regulaminu pobytu w izbie* (...) zgodnie z którym, nieletni otrzymuje na czas pobytu w izbie nieodpłatnie odzież, bieliznę i obuwie, odpowiednio do pory dnia i roku, o ile własna odzież nieletniego nie nadaje się do użytku lub jeśli jej używanie jest niedopuszczalne ze względów higienicznych. Decyzję w tym zakresie podejmuje kierownik izby lub wyznaczona przez niego osoba.

Z tego też względu powyższy przepis nakłada na policjantów pełniących służbę w PID każdorazowe obligatoryjne udostępnianie nieletnim odzieży, bielizny i obuwia na czas ich pobytu w PID, pod warunkiem, gdy własna odzież nieletniego nie nadaje się do użytku lub jeśli jej używanie jest niedopuszczalne ze względów higienicznych. Natomiast warunkiem obligatoryjnego udostępnienia odzieży nieletniemu nie może być prognozowana długość jego pobytu w PID.

Niemniej jednak, mając na uwadze względy higieniczno-sanitarne, w ocenie Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP, nie stanowi przeszkody aby nieletnim, których prognozowany czas pobytu w PID wynosi kilka dni, za ich zgodą udostępnić nieodpłatnie odzież, bieliznę i obuwie pomimo, iż ich własne ubranie nadaje się do użytku.

Żywię nadzieję, że przedmiotowe stanowisko przyczyni się do wypracowania i umocnienia standardów przestrzegania praw nieletnich umieszczonych w PID. Jednocześnie na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, iż przedstawioną w niniejszym piśmie argumentację podzieliła również komórka właściwa ds. pomocy prawnej Gabinetu KGP. Ponadto, po dokonanej analizie materiałów sprawy otrzymanych z KWP w Krakowie, Pełnomocnik Komendanta Głównego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka nie wskazał, by doszło do naruszeń prawa w trakcie wykonywania czynności wobec nieletnich w omawianym obszarze.

Niezależnie od powyższego informuję, iż Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego KGP przygotowuje stosowne wystąpienie do KWP/KSP, w celu ujednoczenia praktyki stosowanej w PID wobec nieletnich, uwzględniające m.in. przedmiotowe stanowisko.

Wykonano w 2 egz.
Przesłano pocztą

Z poważaniem

Za zgodność
ZASTĘPCA DYREKTORA
Biura Prewencji i Ruchu Drogowego
Komendy Głównej Policji
mgr. Ryszard GABBARZ

